

Chyby a omyly, kterých se dopouští motoristé v souvislosti s povinným ručením

1. Žijí v domnění, že když vozidlo neprovozují, nemusí platit pojištění. Povinnost odevzdat SPZ a osvědčení o registraci vozidla opomíjejí, někdy nemají o této povinnosti žádné povědomí.

Podle § 15 odst. 5 zák. č. 168/1999 Sb. má vlastník vozidla povinnost do 14 dní od zániku pojištění uzavřít nové pojištění. Pokud nemá v úmyslu vozidlo provozovat, pak musí odevzdat tabulky SPZ a osvědčení o registraci vozidla do tzv. depozitu na registru vozidel.

Porušením této povinnosti se dopouští přestupku, za který mu může být správním orgánem uložena pokuta až do výše 20.000 Kč.

Navíc, jelikož je vozidlo v registru evidováno jako „provozované“ a neexistuje platná pojistná smlouva, dojde ze strany ČKP k obeslání výzvou k úhradě zákonného příspěvku nepojištěného do garančního fondu ČKP.

Správný postup pro případ zbavení se povinnosti platit povinné ručení:

Vozidlo nesmí být po zániku povinného ručení ani provozováno ani ponecháno na veřejné pozemní komunikaci a současně musí být odevzdány tabulky SPZ/RZ a osvědčení o registraci vozidla do depozitu na registru vozidel. Depozit zde není jen možnost, ale současně je i zákonem stanovenou povinností.

V závislosti na okolnostech lze vozidlo na registru vozidel dočasně nebo trvale vyřadit.

2. Žijí v domnění, že existuje ochranná lhůta po zániku pojištění, kdy nemusí vozidlo pojišťovat.

Motoristé často mylně spoléhají na nějakou ochrannou lhůtu, která je po ukončení pojištění kryje pro případy vzniku škody, před platbou příspěvku do GF, či před pokutou od správního orgánu za provozování vozidla bez povinného ručení.

Správný postup:

Vlastník vozidla musí mít vozidlo pojištěno (tedy po zániku povinného ručení musí sjednat nové povinné ručení) nebo musí uložit SPZ/RZ do depozita na registru vozidel.

3. Pletou si úhradu příspěvku nepojištěných do garančního fondu ČKP s placením pojistného za pojištění pojišťovně.

Pojištění se sjednává dopředu pro případ neočekávaných/nahodilých situací proto, aby případné škody způsobené vozidlem uhradila právě pojišťovna, u které si motorista pojištění sjednal. Základní povinností motoristy vůči pojišťovně je platit včas a v plné výši pojistné. Pokud nezaplatí motorista pojistné včas nebo v plné výši, začíná své pojišťovně dlužit pojistné.

Příspěvek do GF se hradí České kanceláři pojistitelů jako sankce za nepojištěné vozidlo. Nejedná se o žádné pojistné, vozidlo není úhradou příspěvku pojištěno, a proto v případě škody způsobené nepojištěným vozidlem jde škoda k tíži vlastníka nebo provozovatele nebo řidiče nepojištěného vozidla.

Povinnost k úhradě příspěvku mají vlastníci a provozovatelé vozidel a to za každý den, kdy jejich vozidlo nebylo řádně pojištěno. Příspěvek se tedy hradí zpětně za vzniklé nepojištěné období. Tuto povinnost ukládá § 24c zákona č.168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Z garančního fondu České kanceláře pojistitelů se pak následně vyplácejí škody způsobené nepojištěnými vozidly.

Správný postup:

- 1. mít vždy řádně uzavřenu pojistnou smlouvu o povinném ručení s pojišťovnou;*
- 2. vždy včas a v plné výši platit pojišťovně pojistné.*

4. Myslí si, že po doplacení dlužného pojistného po lhůtě, kterou v upomínce stanovila pojišťovna, se celá věc zhojí a nemůže dojít k zániku POV a ani k povinnosti hradit příspěvek GF. Ve skutečnosti však k zániku POV dojde a vozidlo je nadále nepojištěné.

V případě, že motorista neplatí včas nebo v plné výši pojistné, je ze strany pojišťovny upozorněn a v upomínce je pojišťovnou stanovena lhůta k doplacení dlužného pojistného. Je dokonce možné po dohodě s pojišťovnou tuto lhůtu prodloužit.

Pokud není pojistné uhrazeno včas, marným uplynutím této lhůty pojištění zanikne a není již možné dodatečnou platbou pojištění reaktivovat.

Správný postup:

- 1. zásadně vždy pojistné platit včas a v plné výši;*
- 2. v případě upomínky dlužného pojistného ze strany pojišťovny uhradit dlužné pojistné ihned, nejpozději však ve lhůtě, kterou pojišťovna v upomínce uvedla;*
- 3. v případě domněnky o neoprávněnosti upomínky dlužného pojistného ze strany pojišťovny ihned s pojišťovnou aktivně komunikovat a vše urychleně ve vlastním zájmu vyjasnit.*

5. Zaplacením příspěvku nepojištěných do GF za část nepojištěného období nezaniká povinnost uhradit další příspěvek za celé nepojištěné období.

Příspěvek nepojištěných se hradí za každý den, kdy je vozidlo bez pojištění v rozporu se zákonem. Příspěvek tedy není paušální sankcí za absenci povinného ručení, ale sankcí, jejíž výše kromě kategorie vozidla závisí vždy na délce nepojištěného období.

Výzvy k úhradě příspěvku ČKP zasílá postupně a nečeká, až nepojištěné období skončí. Takový postup je i v zájmu nepojištěných, aby se jim celková výše příspěvku do GF zbytečně nezvyšovala. Pokud tedy první výzva k úhradě příspěvku do GF pokrývá určitou dobu, ale nepojištěné období pokračuje i po ní, následně zasílá ČKP další výzvu na zbylé nepojištěné období.

Pokud je vozidlo nepojištěno dlouhodobě, může takových výzev být odesláno několik. Každá výzva se vždy vztahuje ke konkrétnímu nepojištěnému období, které je ve výzvě přesně vyznačeno.

Správný postup:

- 1. příspěvek na základě výzvy co nejdříve zaplatit;*
- 2. současně dát vše s vozidlem do pořádku (pojistit, nebo vyřadit);*
- 3. v případě další výzvy uhradit příspěvek i za zbylá nepojištěná období.*

6. Po zakoupení vozidla čekají na doklady k vozidlu, bez kterých se ani nepokouší vozidlo pojistit.

Není pravdou, že by se vozidlo bez originálu technického průkazu nedalo pojistit.

Správný postup:

Pokud si původní vlastník z důvodu oznámení změny vlastnictví na registr vozidel musí technický průkaz ponechat, je nutné, aby si nový vlastník pořídil kopii technického průkazu a to právě pro účely včasného uzavření povinného ručení.

Podle ustanovení § 3 odst. 5 zák. č. 168/1999 Sb. lze uzavřít pojistnou smlouvu i v případě, kdy nejsou známy všechny povinné údaje o vozidle. Ty je pak potřeba pojišťovně sdělit ve lhůtě 15 dní po uzavření smlouvy.

7. Předají vozidlo autobazaru ke zprostředkování prodeje a tentýž den zruší pojištění. Ke skutečnému prodeji přitom může dojít za několik týdnů.

Málokterý motorista si uvědomuje, že vlastníkem je stále i po dobu, kdy je vozidlo umístěno v autobazaru za účelem tzv. „komisního“ prodeje a že se ho tedy týkají veškeré povinnosti vlastníka vozidla. Ke změně vlastnictví totiž předáním do autobazaru nedochází.

Pokud by například došlo k způsobení škody při předváděcí jízdě a vozidlo by nebylo pojištěno, veškerá způsobená škoda půjde k tíži vlastníka vozidla. Bohužel mnoho motoristů hřeší na to, že na těch pár týdnů“ se to nějak vyřeší.

Správný postup:

Je tedy povinností vlastníka mít i v těchto případech vždy sjednáno povinné ručení nebo při jeho ukončení odevzdat tabulky SPZ/RZ a osvědčení o registraci vozidla do depozitu na registr vozidel.

Depozit při nesjednání povinného ručení není jen možnost, ale je zákonem stanovenou povinností.

8. Nesepisují písemné kupní smlouvy při prodeji/koupi vozidla.

Žádný zákon na uzavření kupní smlouvy nepředepisuje písemní formu. Může být tedy uzavřena i ústně. Ale plynou z toho rizika problémů. Při jakémkoli následném problému

s vozidlem bude původní vlastník bez písemné kupní smlouvy velmi těžko prokazovat, že vozidlo prodal a stále ho mohou tížit povinnosti plynoucí pro vlastníka vozidla. Totéž se týká opačně i kupujícího.

Správný postup:

V každém případě je v zájmu obou smluvních stran mít kupní smlouvu uzavřenu písemně. Motoristé se tak v praxi vyhnou řadě problémů. Samozřejmě je důležité, aby byla písemná kupní smlouva dobře formulována, aby byli její účastníci (prodávající a kupující) řádně identifikováni, prodávané vozidlo řádně identifikováno a aby obě strany písemnou kupní smlouvu s uvedením data řádně podepsaly. Pak už jen zbývá písemnou kupní smlouvu pro případ budoucí potřeby dobře uschovat.

9. Neoznamují registru vozidel změnu vlastnictví vozidla.

Podle ustanovení § 11 zák. č. 56/2001 Sb., má vlastník vozidla povinnost na registr vozidel hlásit všechny změny údajů zapisovaných do registru vozidel do 10 pracovních dní od vzniku těchto změn.

To znamená, že po prodeji vozidla musí původní vlastník registru vozidel oznámit prodej vozidla a po zakoupení vozidla musí nový vlastník vozidla oznámit registru vozidel, že je novým vlastníkem vozidla. Pro oba platí lhůta do 10 pracovních dní.

Tím, že motoristé často tuto povinnost neplní, přispívají k nežádoucímu stavu, kterým je neúplnost a nepřesnost informací vedených v registru vozidel. Vystavují se tak celé řadě zbytečných problémů.

Správný postup:

- 1. změnu vlastnictví vozidla původní vlastník oznámí registru vozidel co nejrychleji, nejlépe též den, kdy vozidlo prodal;*
- 2. nový vlastník oznámí registru vozidel také co nejrychleji, nejlépe ihned po obdržení technického průkazu od původního vlastníka s vyznačením zániku vlastnictví původního vlastníka;*
- 3. pokud je pro oba účastníky (prodávajícího a kupujícího) příslušný tentýž registr vozidel, je nejlepší, když oba se všemi potřebnými doklady spolu současně registr vozidel navštíví a změnu vlastnictví oznámí;*
- 4. původní vlastník by si měl pořídit fotokopii technického průkazu s registrem vozidel úředně vyznačenou změnou vlastnictví a tu dobře uschovat pro případ budoucí potřeby.*

10. Neoznamují registru vozidel zánik/likvidaci vozidla.

Někteří motoristé vozidlo zlikvidují (např. pro jeho špatný technický stav nebo pro jeho neopravitelnost po dopravní nehodě), ale zapomínají jak na to, že likvidace autovraků má svá zákonná pravidla, tak na to, že i tuto skutečnost je zapotřebí oznámit registru vozidel.

Správný postup:

- 1. likvidace autovraku musí být provedena odborným způsobem k tomu určeným provozovatelem zařízení ke sběru autovraků;*

2. potvrzení o převzetí autovraku, vystavené provozovatelem zařízení ke sběru autovraků, musí vlastník zlikvidovaného vozidla předložit registru vozidel, když žádá o jeho trvalé vyřazení;
3. je dobré, aby si vlastník spolu s technickým průkazem vyřazeného vozidla uschoval i fotokopii potvrzení o převzetí autovraku, vystavené provozovatelem zařízení ke sběru autovraků.

11. V případě úmrtí vlastníka čekají na skončení dědického řízení, aby bylo jasné kdo je vlastník a kdo se má o pojištění starat. Chybí znalost kroků, které je v případě úmrtí nutné ihned udělat.

Problematiku úmrtí vlastníka a další osud povinností ve vztahu k povinnému ručení je ošetřena velmi precizně v § 26 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb. Celá tato úprava je v zákoně záměrně, aby po dobu dědického řízení, které je mnohdy velmi zdlouhavé, bylo jasné, kdo se má o pojištění vozidla starat.

Správný postup:

Dle ustanovení § 26 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb. vykonává v případě smrti vlastníka vozidla povinnosti vlastníka vozidla až do okamžiku nabytí právní moci usnesení o nabytí dědictví jeho dědic, v případě více dědiců ten, který k tomu byl ostatními dědici pověřen.

Nebyl-li nikdo pověřen, pak tyto povinnosti vykonává správce dědictví.

Nebyl-li nikdo z více dědiců pověřen ani nebyl určen správce dědictví, vykonávají povinnosti vlastníka vozidla dědici společně a nerozdílně.

Znamená to tedy, že v okamžiku úmrtí přechází povinnost platit povinné ručení (ale i další související povinnosti) na dědice společně a nerozdílně, bez ohledu na to, kdo vozidlo nakonec zdědí. Povinnosti vykonávají do té doby, než je ukončeno dědické řízení.

Poté je již znám nový vlastník, ten pak musí nabytí vlastnictví k vozidlu ohlásit registru vozidel.

12. Při obdržení výzvy ČKP k úhradě příspěvku nepojištěných do GF se domnívají, že v případě neexistence jejich povinnosti příspěvek uhradit nemusejí nic dělat.

Někteří adresáti výzev ČKP k úhradě příspěvku se domnívají, že nesouhlasí-li údaje o vozidle nebo o pojištění nebo o vlastníkově vozidla ve výzvě uvedené, nemusí nic dělat a případ se nějak vyřeší. To je mylný názor. Zákon č. 168/1999 Sb. klade důkazní břemeno adresátovi výzvy, aby Kanceláři prokázal neexistenci povinnosti příspěvek uhradit.

Správný postup:

1. *pozorně celou výzvu přečíst a řídit se pokyny v ní uvedenými – výzva je formulována v souladu se zákonem;*
2. *při nesouhlasu s kterýmkoli údajem ve výzvě uvedeným vyplnit přiložený odpovědní dotazník a přiložit k němu kopii příslušného dokladu a v předplacené odpovědní obálce jej odeslat nebo dotazník vyplnit elektronicky na www.bezpojisteni.cz a přiložit digitální kopii příslušného dokladu;*
3. *vyčkat další reakce ze strany ČKP.*